

Brownfields v České republice

***Ing. Karel Bláha, CSc
ředitel odboru
environmentálních Rizik a
ekologických škod
MŽP ČR***

Brownfields z hlediska MŽP:

Veškeré pozemky zásadně narušené činností člověka tak, že nemohou být racionálně (efektivně) dále využívány nebo s potenciálem poškození ŽP.

Východiska MŽP pro řešení brownfields:

- MŽP preferuje přednostní využívání brownfields pro rozvojové záměry,
- Stanovisko MŽP se odráží ve Státní politice životního prostředí České republiky,
- MŽP má vlastní programy pro pomoc při řešení problematiky brownfields,
- Nutná meziresortní spolupráce na této problematice,

Státní politika životního prostředí České republiky:

- **omezení výstavby na zelené louce, využití brownfields,**
- **environmentálně příznivé využívání krajiny**
 - **Obnovit funkce narušené krajiny**
 - **Znovuvyužití narušené krajiny**
- **maximálně využít opuštěných nebo málo využívaných areálů a staveb pro průmyslové i jiné lidské aktivity;**

Priority MŽP v oblasti znovuvyužívání brownfields:

- **Prevence** vzniku narušených a opuštěných dlouhodobě nevyužívaných ploch,
- **Rozhodování o způsobu (formě) likvidace** ekologických zátěží na narušených plochách,.
- **Rozhodování o způsobu (formě) revitalizací** narušených a nevyužitých ploch v případech, kdy plochy budou využity výhradně nebo převážně pro posílení ekologických funkcí krajiny (hrazených z prostředků MŽP, popř. fondů z EU),
- **Podíl na rozhodování o způsobu (formě) revitalizací** narušených a nevyužitých ploch, v ostatních případech, kdy revitalizace je zajišťována zcela nebo částečně z prostředků státního rozpočtu. Za tímto účelem chce MŽP zkvalitnit využívání nástrojů orgánů ochrany životního prostředí v procesech územního plánování.
- **Metodická a osvětová činnost** související s prosazováním revitalizací narušených a nedostatečně využitých ploch a akční plán realizace této koncepce.

Programy MŽP pro řešení problematiky brownfields:

- **Program péče o urbanizované prostředí**
- **Program péče o krajinu**
- **Program revitalizace říčních systémů**
- **SFŽP - Program péče o přírodní prostředí, ochrana a využívání přírodních zdrojů**
- **Programy a spolupráce při odstraňování starých ekologických zátěží**

Program péče o urbanizované prostředí

Předmětem programu je péče o zeleň v urbanizovaném prostředí. Účelem je:

- přispět k regeneraci přírodní složky životního prostředí území zatíženého průmyslovou, dopravní a výrobní funkcí,
- podpořit obnovu biologických hodnot brownfields v sídelní krajině zakládáním významných ploch sídelní zeleně,
- umožnit obnovu či zakládání ploch a koridorů sídelní zeleně jako součást realizace územního systému ekologické stability či zeleného prstence kolem sídla.

Program péče o urbanizované prostředí – pokračování:

Finanční prostředky lze poskytnout na pořízení studie proveditelnosti opatření na:

- regeneraci nebo založení významných ploch obecní či vyhrazené zeleně,
- regeneraci nebo tvorbu izolační zeleně, oddělující obytnou zástavbu od průmyslových staveb či komerčních areálů (zón) nebo frekventovaných dopravních koridorů;
- zakládání ploch obecní zeleně jako způsobu obnovy biologických hodnot *brownfields* ve smyslu jejich začlenění do krajiny sídel;
- zakládání ploch a koridorů sídelní zeleně v rámci realizace územního systému ekologické stability či jako součásti zeleného prstence kolem sídla;
- regeneraci a zakládání zeleně břehových porostů v sídelní krajině v rámci realizace protipovodňových opatření.

Program péče o krajinu

- revitalizace přirozené funkce vodních toků
- zakládání a revitalizace prvků systému ekologické stability vázaných na vodní režim
- odstraňování příčných překážek na vodních tocích a podpora takových technických řešení, která je neobsahují (doplňování a stavba rybích přechodů)
- revitalizace retenční schopnosti krajiny
- rekonstrukce technických prvků a odbahňování produkčních rybníků
- výstavba a obnova ČOV a kanalizace vč. zakládání umělých mokřadů
- revitalizace přirozené funkce vodních toků s revitalizací retenční schopnosti krajiny

Program revitalizace říčních systémů:

Cílem programu je:

- podpořit obnovu přírodního prostředí i zdrojů užívaných člověkem,
- napomáhat zvýšení biologické rozmanitosti, příznivému uspořádání vodních poměrů a takovému uspořádání funkčního využití území, které zajišťuje ochranu přírodních i kulturních hodnot krajiny,
- Program se soustředí na revitalizace přirozené funkce vodních toků, zakládání a revitalizaci prvků ÚSES vázaných na vodní režim, odstraňování příčných překážek na tocích, revitalizaci retenčních schopností krajiny a výstavbu a obnovu ČOV a kanalizací včetně zakládání umělých mokřadů.

SFŽP - program 3. - Program péče o přírodní prostředí, ochrana a využívání přírodních zdrojů:

Dílčí programy:

- **3.1. Program péče o přírodní prostředí.**
- **Cílem programu je podpora opatření k ochraně přírody a krajiny prováděných nad běžný rámec povinností vymezených zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, lesním zákonem č. 289/1995 Sb. A zákonem č. 334/1992 Sb. O ochraně zemědělského půdního fondu.**
- **Opatření jsou podle charakteru zařazena do dílčích programů, jedním z nich je**
- **3.1.9. Program regenerace urbanizované krajiny.**

Možnosti financování odstraňování starých ekologických zátěží na brownfields:

- Zdroje prostředků pro odstraňování SEZ:
- Ekologické smlouvy mezi FNM ČR a nabyvatelem,
- Program MŽP pro odstraňování SEZ způsobených Sovětskou armádou,
- Využití odst. 4, § 42 novely vodního zákona 254/2001 Sb., krajskými úřady,
- Využití prostředků z programu REALITY, agentury CzechInvest,
- Využití prostředků fondů EU (Fond soudržnosti, Operační program Infrastruktura, Operační program ŽP, OSA 4.2
- Soukromé a developerské prostředky.

System evidence kontaminovaných míst (SEKM):

- Integrovaná databáze SEZ a skládek,
- atributové a GIS informace,
- více jak 7 000 lokalit,
- podpůrné programy umožňují vyhodnocovat priority pro odstraňování starých ekologických zátěží, pořizovat záznamy pro reporting EEA,
- informace o databázi a využití dat na webu MŽP,
- jednoduše ovladatelná, přátelská webová aplikace přístupná státní správě:
http://prgmap.vuv.cz/website/vuv/index_sez.php
- Volně přístupná aplikace:
<http://sez.cenia.cz/mapmaker/sez/>

DĚKUJI ZA POZORNOST !!
karel.blaha@mzp.cz

